

Вплив факторів, що обумовлюють економічну нестабільність на світову економіку має наступні особливості:

- неоднорідність впливу факторів економічної нестабільності;
- звуження можливостей щодо фінансування витрат розвитку суб'єктами, які функціонують під час інтенсифікації факторів, що пов'язані з формуванням економічної нестабільності;
- спотворення глобальної фінансової архітектури, через перманентну підтримку центральними банками слабких, нежиттєздатних ринкових структур.

Всі форми капіталу зазнають впливу через появу факторів, що обумовлюють економічну нестабільність. Найбільш вразливим є грошовий та інвестиційний капітал [1-2], менш піддаються впливу – торговельний та промисловий, вразливість транснаціонального капіталу визначається його структурою.

Глобальна економічна нестабільність обумовлює низку негативних ефектів, дія яких на громадянський капітал залежить від інтенсивності факторів цієї нестабільності. У випадку формування періодів екстремальної економічної нестабільності ми можемо спостерігати навіть звужене відтворення капіталу.

Перелік посилань:

1. Козюк В. Глобалізація та макроструктурні імперфекції припливу капіталів / В. Козюк // *Банківська справа*. – 2010. – № 6. – С. 22-35.
2. Циганов С. А. Вплив глобалізації світової економіки на розвиток фінансового ринку / С. А. Циганов // *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право* – 2014. – № 3 (74). – С. 105-115.
3. *Jickling Mark Causes of the Financial Crisis* [Електронний ресурс] / Congressional Research Service / April 9, 2010. – Режим доступу : <https://fas.org/sgp/crs/misc/R40173.pdf>;
4. Scott Bruce R. *The Political Economy of Capitalism* [Електронний ресурс] / Bruce R. Scott // *Harvard Business School Working Paper*. – № 07-037, December 2006. – Режим доступу : <http://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=23129>;
5. IMF Annual Report 2016 «*Finding Solutions Together*» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2013/eng/pdf/ar13_eng.pdf

ПІДХОДИ ДО ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У КРАЇНАХ СВІТУ

А.С. Зінчук, здобувач вищої освіти

О.В. Тофанюк, к.е.н., доцент

*Національний аерокосмічний університет імені М.С. Жуковського
«Харківський авіаційний університет»*

Іноземні системи прямого оподаткування доходів фізичних осіб мають уже досить апробовану часом практику становлення та розвитку на базі глибокого усвідомлення кожним платником податку свого конституційного обов'язку – сплати податків. Значні соціальні видатки та постійна увага держави до платника податків поступово виховали свою податкову культуру, яка зовсім інша від вітчизняних реалій. Також по іншому розуміється і сутність категорії «податок»: в Німеччині – це підтримка, яку громадяни надають державі; у Великобританії – це обов'язок перед державою; у США податок розуміється як «такса»; у Франції – як обов'язкова плата. Для нашої держави розуміння даної фінансової категорії лишається на рівні примусового платежу.

На відміну від України, де порядок, ставки, правила оподаткування податком із доходів фізичних осіб встановлюються виключно на загальнодержавному рівні, в іноземних державах органам місцевого самоврядування надано досить широке право в сфері податкової юрисдикції.

У таких країнах Європи, як Болгарія, Кіпр, Естонія, Греція, Латвія, Норвегія, Румунія, особистий прибутковий податок належить до місцевих податків, а в Бельгії, Данії, Фінляндії, Швеції та Швейцарії органи місцевого самоврядування самостійно визначають ставки, за якими будуть оподатковуватися доходи громадян.

Іноземні системи оподаткування спрямовані на формування кінцевого доходу домогосподарств таким чином, щоб кожна фізична особа мала в користуванні після оподаткування дохід, достатній для фінансування всіх необхідних витрат на задоволення своїх потреб.

Одна з найбільш розвинених систем індивідуального прибуткового податку із широкою системою податкових вирахувань діє в Нідерландах. У цій країні існує п'ять видів податкових відрахувань, що залежать від віку, кількості дітей, доходу батьків і відрізняються сумою, на яку дозволено зменшувати оподатковуваний дохід (в євро на одну дитину).

У більшості країн світу перед платником податку не стоїть питання, платити чи не платити податки, люди не замислюються над тим як перейти у тіньовий сектор економіки або ухилитися від сплати податків, оскільки вони бачать підтримку з боку держави, тобто існує взаємозв'язок та взаємовіддача, наприклад за правильну сплату податків, згідно з законодавством, отримують безкоштовне лікування, певні пільги, покращується економічна ситуація в країні тощо.

Таким чином, на основі вище сказаного необхідно відзначити, що реалізація на практиці в Україні іноземного досвіду має на меті сприяти як найшвидшому переходу до дієвої системи оподаткування, де всі учасники сплати податків зацікавлені у формуванні податкових надходжень на державному та місцевому рівнях бюджетної системи.

Перелік посилань:

1. Тофанюк О. В. Податкова система : навч. посіб. / О. В. Тофанюк, Т. Ю. Павленко. – Х. : Нац. аерокосмічний ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін.-т», 2012. – 72 с.

2. Офіційне видання Державної фіскальної служби «ВІСНИК» [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/>

АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ ТА ОЦІНКА МЕХАНІЗМУ ЙОГО УПРАВЛІННЯМ

Т.В. Капелюшина, к.е.н.

Державний університет телекомунікацій, м. Київ

На теперішній час актуалізується питання забезпечення фінансування бюджету на вигідних умовах, мінімізації втрат державних коштів, відпрацювання механізмів управління державним боргом та збільшення дохідної частини бюджету.

Виникає нагальна потреба вирішення питання стосовно зменшення обсягу боргу, як зовнішнього, так і внутрішнього, для забезпечення фінансової стабільності. Питома вага зовнішнього та внутрішнього державного боргу України на кінець 2016 року склала 59,4 % та 40,56 % проти передбачених 64,5 % та 35,5 % відповідно, що свідчить про кроки з боку Міністерства фінансів щодо забезпечення фінансової стабільності та утримання його в межах граничних обсягів (фактично державний борг був меншим за граничний обсяг на 110,5 млрд. грн. і становив 1650,8 млрд. грн., гарантований державою борг був меншим за граничний обсяг на 215,1 млрд. грн. і становив 278,9 млрд. грн.). Слід зазначити, що граничний обсяг державного боргу згідно Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» становив 1501,5 млрд. грн., але протягом року його збільшили за рахунок перерахунку гривні до долара США за фактичним курсом на кінець року, а також за рахунок здійснення випуску облігацій внутрішньої державної позики понад обсяги фінансування. Таким чином, на кінець 2016 року граничний обсяг державного боргу збільшився і становив 1761,3 млрд. грн., що дозволило втримати фактичне його значення (1650,8 млрд. грн.) в межах граничних обсягів.

Обсяг загальної суми державного боргу та гарантованого державного боргу на грудень 2015 р. становив 1571,77 млрд. грн. та на 2016 р. – 1929,76 млрд. грн., що свідчить про зростання боргу у 1,22 рази. Слід відмітити, що на кінець січня 2017 року державний борг склав 1651,69 млрд. грн., на кінець січня минулого року – 1392,4 млрд. грн., а на 31 січня 2015 року – 959,78 млрд. грн., тобто, зберігається стійка тенденція до його зростання.

Отже, у напрямку зменшення державного боргу недостатньо відпрацьований механізм управління ним, що ускладнює зниження боргового навантаження. Належну увагу необхідно приділити стосункам з міжнародними організаціями у зв'язку з тим, що вони відіграють вагомий роль у стабілізації та налагодженні розрахункових та валютних відносин з країнами світу. Теперішня макроекономічна нестабільна ситуація, що склалася в нашій країні потребує нагального вирішення та практичних рекомендацій стосовно фінансових, кредитних і валютних відносин, корегування механізму управління державним боргом.

Вагому роль у цьому процесі відіграє Міжнародний валютний фонд, оскільки сьогоденні перебудови потребують вибору вірного та надійного вектору розвитку взаємовідносин з організаціями, які укріплять фінансове становище нашої держави. Також необхідно створювати сприятливі умови для розвитку економіки країни, виробництва товарів та послуг вітчизняного виробника, що дозволить збільшити споживчий попит, а отже надасть змогу планувати збільшення дохідної частини бюджету, а не лише говорити про видаткову її частину та запозичення для її покриття.

На сьогодні Міністерство фінансів діє у напрямку послаблення боргових зобов'язань за рахунок заміщення існуючих боргів на більш дешеві фінансові інструменти, а також реструктуризації боргів з власниками комерційних зовнішніх зобов'язань країни, але цього недостатньо, виникає